

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

Výroční zpráva o činnosti NPÚ, územní památkové správy na Sychrově za rok 2024

Zhodnocení návštěvnické sezony 2024

Na hrady, zámky a další památky ve správě Národního památkového ústavu přišlo v roce 2024 celkem 4 005 970 návštěvníků. Druhý rok po sobě tak zájem o státní památky překonal čtyřmilionovou hranici.

Na 17 památek ve správě NPÚ, ÚPS na Sychrově přišlo celkem 728 959 návštěvníků, což je o 7 671 více, než v roce 2023. Loňskou návštěvnost překonaly hrady Bezděz, Grabštejn, Kunětická hora, Litice a zámky Lemberk a Litomyšl. Sezona byla zahájena 28. března a ukončena 3. listopadu.

Kromě prohlídek interiérů byly realizovány také prohlídky stavebně-historické (Grabštejn, Litomyšl), prohlídky se zaměřením na obrazové sbírky (Sychrov, Opočno) či tematické k vybrané historické osobě či události (Ratibořice, Zákupy), prohlídky noční a kostymované (Lemberk, Hrubý Rohozec, Frýdlant), prohlídky zahrad a parků (Kuks, Slatiňany), velké oblibě se těšily prohlídky velikonoční, adventní a vánoční (Hrádek u Nechanic, Náchod), prohlídky vedené kastelánem objektu (Litice, Kunětická hora) či podvečerní prohlídky spojené s výstupem na hrad a doplněné například koncertem (Trosky, Bezděz). V srpnu se všechny objekty ve správě NPÚ, ÚPS na Sychrově zapojily do oblíbené Hradozámecké noci.

V září musely být vybrané objekty či parky a zahrady uzavřeny kvůli povodním, z objektů ve správě ÚPS na Sychrově byly povodní nejvíce zasaženy Ratibořice, respektive technické památky mlýn a mandl. Díky včasnému zásahu zaměstnanců nebyl poškozen žádný mobiliář a voda pronikla pouze do nejnižších prostor těchto budov.

Několik dní byl uzavřen také zámek Hrubý Rohozec, neboť zde probíhalo natáčení vánoční pohádky Tři princezny a také hrad Kunětická hora z důvodu natáčení rodinné komedie Léto s Evženem.

Celoroční provoz měl již tradičně zámek Sychrov a zámek Zákupy na Liberecku, k zámku Slatiňany na Pardubicku se nově přidal i zámek Litomyšl.

Tabulka návštěvnosti

Královéhradecký kraj	2024
SZ Hrádek u Nechanic	34 737
hospitál Kuks	59 058

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

SZ Náchod	37 481
SZ Opočno	37 445
SZ Ratibořice	36 223
Celkem	204 944
Liberecký kraj	2024
SH Bezděz	55 962
SZ Frýdlant	60 440
SH Grabštejn	19 338
SZ Hrubý Rohozec	13 047
SZ Lemberk	30 038
SZ Sychrov	85 185
SH Trosky	90 232
SZ Zákupy	24 000
Celkem	378 242
Pardubický kraj	2024
SH Kunětická hora	44 721
SH Litice	10 521
SZ Litomyšl	60 229
SZ Slatiňany	30 302
Celkem	145 773
Celkem na ÚPS Sychrov	728 959

Významná stavební obnova

Projekt IROP: Zámek Litomyšl – Božský zámek

V rámci projektu byly v letech 2023-2024 obnoveny krovy, střešní plášť na celé budově zámku, byla restaurována sgrafitová výzdoba komínů. Ve 2. a 3. patře zámku byly obnoveny původní historické interiéry, stavebními zásahy prošel také prostor využívaný Městskou obrazárnou Litomyšl, na své místo se vrátil pokoj komorníka. Byly obnoveny víceúčelové prostory v přízemí, pokladna se přeměnila v moderní návštěvnické centrum. Byl modernizován požární a zabezpečovací systém, došlo k modernizaci technického zařízení (silnoproudé a slaboproudé instalace, osvětlení). V rámci vlastních zdrojů NPÚ došlo k rekonstrukci hlavního sociálního zařízení pro návštěvníky. Dalším z klíčových výstupů projektu bylo vytvoření plošiny, která umožňuje přístupnost expozic v patrech i pro osoby s omezenou pohyblivostí. Zásadní je také

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

zavedení celoročního provozu zámku – mimo hlavní návštěvnickou sezonu (duben-říjen) je otevřeno i ve čtvrtek, pátek a sobotu.

Projekt Zámek Litomyšl – Božský zámek byl financován z IROP (Integrovaného regionálního operačního programu Evropské unie), prioritní osa 3. - Specifický cíl 3.1. - Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví, výzva č. 52 - Revitalizace vybraných památek II.

Celkové výdaje dosáhly 264 829 282 Kč vč. DPH. Z toho dotace EU činila 207 271 697 Kč, ze státního rozpočtu bylo použito 36 577 3583 Kč, ze zdrojů Ministerstva kultury 17 940 343 Kč a vlastní výdaje NPÚ činí 3 039 883 Kč. Administrace projektu a stavební práce probíhaly od roku 2022 a byly ukončeny k 31. květnu 2024.

Projekt je podrobně popsán zde:

<https://www.zamek-litomysl.cz/cs/stavebni-obnova-zamku/ukoncena-obnova-zamku>

Zámek Zákupy – IROP: Obnova jižního křídla hospodářského dvora

V letošním roce byla dokončena první fáze opravy hospodářského dvora - jižního křídla včetně bývalé konírny a kočárovny. Zároveň probíhá oprava švýcarského pavilonu v zámeckém parku. Vzhledem k tomu, že veřejnosti se obnovená část dvora představí až v sezoně 2025, zahrneme detaily z obnovy do výroční zprávy za rok 2025. Podrobnosti k obnově jsou uvedeny zde:

<https://www.zamek-zakupy.cz/cs/o-zamku/obnova-hospodarskeho-dvora>

Hrad a zámek Frýdlant – restaurování sgrafit

V květnu 2024 bylo ukončeno restaurování figurálních sgrafit na Renesančním zámku a záchranné zajištění sgrafitové omítky na Kastelánském křídle - II.etapa. Restaurátorské práce probíhaly od 8.6.2021. Akce byla hrazena z dotačního programu Ministerstva kultury České republiky – rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení. Celkové náklady byly ve výši 21,3 mil. Kč.

Hrad Bezděz – rekonstrukce nákladové lanovky

Byla ukončena realizace rekonstrukce nákladové lanovky včetně dolního zázemí. Současně s rekonstrukcí lanovky byly položeny sítě pro možnost budoucího napojení hradu na vodovodní řad a svodu odpadní vody z objektu. V průběhu ověřovacího provozu lanovky byly doplněny ochranné prvky, které zajistily zvýšení bezpečnosti obsluhy lanovky. Akce byla hrazena z dotačního programu Ministerstva kultury České republiky – rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení. Celkové náklady byly ve výši 33,7 mil. Kč.

Hrad Trosky

Bylo ukončeno zadláždění podlahy věže Baba. Dlažba má za účel nejen zpevnění povrchu, ale zejména odvodnění věže a eliminaci problémů spojených se zasakováním dešťových vod, které vzlínaly do obvodových zdí a zatékaly do skály, kde v souvislosti s promrzáním

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

způsobovaly problémy. Po zadláždění následovala stavba nového vyhlídkového ochozu ve věži - původní dřevěný ochoz již dosloužil a byl nahrazen ocelovou konstrukcí, která zaručí delší životnost. Náklady na tuto stavební akci se pohybovaly v řádu 2 milionů korun.

Další stavební obnovy – výběr z proběhlých a probíhajících akcí:

Zámek Sychrov

Již druhým rokem probíhá oprava litinového oplocení kolem zámecké zahrady. Předmětem prací v roce 2024 byl plot s branami mezi strážními domky a část oplocení od „šajby“ křižovatky po zásobní zahradu. Práce spočívaly v opravě pískovcových dílců – sloupků, prahů a především v doplnění chybějících, zničených litinových dílců. Zároveň byla opět zprovozněna zadní brána mezi strážními domky. Celá akce je hrazena z dotačního programu Ministerstva kultury České republiky – rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení.

V říjnu probíhala každoroční oprava oken, v roce 2024 byla opravena okna ve východním křídle zámku. V průběhu zimy bylo pro návštěvníky uzavřeno severní křídlo zámku, neboť zde probíhalo restaurování parketových podlah. Interiéry se návštěvníkům otevřely opět na jaře roku 2024.

V realizaci s přesahem do roku 2025 je vybudování sociálního zázemí pro dílny vedle obecního úřadu.

Zámek Lemberk

V letošním roce byly úspěšně dokončeny veškeré stavební práce v rámci obnovy vstupních objektů a ledárny na SZ Lemberk, která byla financována z dotačního programu Ministerstva kultury České republiky – rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení. V červenci došlo k havárii části východní ohradní zdi Bredovské zahrady – následně byly provedeny práce na odklizení následků havárie, došlo ke statickému zajištění navazujících nehavarovaných částí ohradní zdi.

Hrad Grabštejn

V únoru 2024 byla ukončena realizace projektu připojení objektu hradu k vodovodnímu řadu, položení přípojek vody a kanalizace a oprava komunikací. Akce byla hrazena z dotačního programu Ministerstva kultury České republiky – rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení. Celkové náklady byly ve výši 17,5 mil. Kč.

Zámek Opočno

Byla zahájena oprava střechy letohrádku - hrazena z dotačního programu Ministerstva kultury České republiky – rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení. Součástí oprav střechy jsou také omítky a okenice nad římsou střechy.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

I v roce 2024 byla opravena další část oplocení zámeckého parku, probíhá obnova orientálního pavilonu. Byla zahájena oprava zázemí správy zámku (kanceláře, sociální zázemí, kuchyňka atp.) s ukončením do sezony 2025.

Zámek Náchod

Došlo k opravám říms na objektu Turionu a hlavní budově, také bylo restaurováno kamenné ostění na objektu Turionu. Restaurování ostění je přípravou pro letos zpracovaný projekt na zhotovení replik původních historických výplní, které budou po etapách postupně realizovány dle vypracované projektové dokumentace.

Hrad a zámek Frýdlant

V lednu 2024 byla zahájena realizace odstranění havarijního stavu střechy zámku, součástí projektu bude i oprava oken na celé prohlídkové trase. Akce bude pokračovat i v roce 2025.

V květnu 2024 byla ukončena rekonstrukce sociálního zázemí pro návštěvníky v objektu Kaplanky. Celkové náklady byly ve výši 1,4 mil. Kč a byly hrazeny z rozpočtu objektu.

Hrad Bezděz

V květnu 2024 byla ukončena I. etapa odvodnění hlavní přístupové cesty k hradu a stabilizace opěrných zídek. Cílem bylo zajistit větší bezpečnost návštěvníků a zamezit další degradaci pozůstatků opěrných zdí. Akce byla hrazena z rozpočtu ÚPS Sychrov ve výši 1,2 mil. Kč.

Údržba historických parků a zahrad

Kromě trvalých aktivit byla navázána spolupráce s pracovníky LDF MENDELU, konkrétně s Ing. Rozsypálkem, Ph.D. a Ing. Martínkem, Ph.D. Cílem spolupráce jsou preventivní prohlídky a následně, v případě potřeby, také opatření zaměřená na péči o stromy v historických parcích a zahradách. Právě prevence prodlužuje životnost vzácných dřevin, které obvykle tvoří základ historické koncepce daného parku či zahrady.

Ve spolupráci s městem Náchod probíhá trvalá údržba a péče o nově zrevitalizovaný zámecký kopec.

Interiérové instalace a restaurování

Nové interiérové instalace – zámek Litomyšl

V rámci projektu IROP byly obnoveny i historické interiéry, přičemž jednou z obnovených místností je divadelní sál z roku 1767, kde Valdštejnové plánovali domácí divadlo – náznaková expozice připomíná návštěvníkům tento zamýšlený cíl, který byl v minulosti překažen požárem. Další obnovené interiéry, které představují bydlení dalších členů hraběcí rodiny Valdštejnů a jejich hostů, se návštěvníkům představuje ve zcela novém prohlídkovém okruhu s dočasným označením „Novinky po rekonstrukci“. Ten bude v budoucnu rozšířen o další

interiéry, které procházejí postupnou obnovou z vlastních finančních zdrojů NPÚ, aby vznikl ucelený okruh představující již zmíněné téma. Tento okruh se také v budoucnu stane základním okruhem pro zimní měsíce. V přízemí zámku byl obnoven tzv. Sloupový sál, který je bývalou zámeckou kuchyní – té byla vrácena historická podoba; kuchyní je umožněn průchod na věž. Moderně pojatou expozici Proč je zámek UNESCO mohou zájemci navštívit po absolvování jakéhokoliv jiného okruhu – k zakoupené vstupence jim je automaticky vydána i bezplatná vstupenka do této expozice. Ta je kromě multimediálních efektů a modelem historického lešení tvořena komiksem, čímž cílí (nejenom) na mladou generaci a dětské návštěvníky.

Nové prohlídkové trasy „Proč je zámek UNESCO“ a „Novinky po rekonstrukci“ se návštěvníkům zpřístupnily 1. června. Doplnkový okruh, který je tvořen kuchyní a výstupem na věž, se zpřístupnil 1. července. Obnovený pokoj komorníka, který byl v 80. letech 20. století přebudován na toalety, se připojil k základnímu okruhu „Zámek za Valdštejnů“, čímž se mu navrátil historický význam.

Rozšíření Zimního okruhu na zámku v Zákupích o nové interiéry v rámci projektu Habsburkové – domovem i v Českých zemích

Tři místnosti v prvním patře severního křídla zámku nebyly doposud nikdy přístupné veřejnosti a poslední desítky let sloužily jako depozitáře. Pod novodobými nátěry stěn a stropů z doby po roce 1918 byly v těchto prostorách nalezeny druhorokokové výmalby, vytvořené na počátku 50. let 19. století významným malířem Josefem Navrátillem a jeho pomocníky. V souladu s informacemi o tom, jak bylo první patro využíváno v době, kdy zámek Zákupy sloužil jako letní sídlo odstoupivšího rakouského císaře a posledního korunovaného českého krále Ferdinanda Dobrotivého, jsou dvě místnosti zařízeny jako ložnice a salon lantkraběnky Terezie z Fürstenbergu, která plnila funkci hofmistryně císařovny Marie Anny Karolíny, manželky Ferdinanda Dobrotivého. Třetí místnost je zařízena jako kardinálský pokoj, tedy hostinský pokoj pro olomouckého arcibiskupa a kardinála Bedřicha z Fürstenbergu, který býval ve 3. čtvrtině 19. století u zbožného císařského páru častým a vítaným hostem. V místnostech byla zrestaurována původní malířská výzdoba, parketové podlahy a kachlová kamna z poloviny 19. století a následně byly tyto prostory zařízeny historickými předměty převážně ze zákupského mobiliárního fondu, část z nich také prošla restaurátorským zásahem.

Rozšíření archeologické expozice na hradě Grabštejn

Po několik let probíhala na Grabštejně rozsáhlá rekonstrukce objektu a stavební úpravy, které vyžadovaly i zásah do terénu. Význam lokality, statut národní kulturní památky a vysoký archeologický potenciál vyvolaly nutnost průběžně provádět záchranné archeologické výzkumy. Díky nim došlo v roce 2021 k otevření nové archeologické expozice, která nabídla velké množství informací, ale především movitých archeologických nálezů. V roce 2024 došlo

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

k rozšíření a doplnění této expozice o další grabštejnské nálezy. Expozice je členěna tematicky a návštěvník se tak může seznámit s životem na středověkém a časně novověkém šlechtickém sídle z různých úhlů pohledu. Předměty zde vystavené reprezentují např. všední každodenní život nebo způsoby stolování na šlechtickém sídle, soubor kachlů pocházejících z kachlových kamen určených k vytápění interiérů, pozůstatky vojenské činnosti i několik výjimečných nálezů například hliněné dýmky, drobné votivní sošky nebo dobová platidla. Součástí expozice je i bohatý soubor fragmentů keramických nádob, které jsou nejběžnějším typem mezi archeologickými nálezy. V expozici je i stručný exkurz do stavební historie Grabštejna včetně předmětů, které se stavební historií souvisí.

Reinstalace kastelánského křídla na zámku Frýdlant

Kastelánské křídlo nyní připomíná Kristiána Kryštofa Clam-Gallase a jeho půvabnou manželku Josefínu. Návštěvníci se ocitnou ve 20. letech 19. století, kdy na Frýdlant oba manželé jezdili z pražského paláce a kastelánské křídlo si uzpůsobili jako byt. Reinstalováno bylo devět místností, které mimo jiné zahrnují ložnice Kristiána Kryštofa, jeho ženy i syna Eduarda. Nejmladší návštěvníky v kastelánském křídle potěší sbírka hraček upomínající na děti i vnoučata tohoto mimořádného manželského páru.

Císařské pokoje na zámku Hrádek u Nechanic

Počátkem roku 2024 došlo také k dokončení nové prohlídkové trasy na Hrádku u Nechanic pod názvem „Hostinské pokoje“. V loňském roce bylo v rámci projektu Po stopách šlechtických rodů, který se věnoval Harrachům, otevřeno několik místností. Ty představovaly hosty, kteří na Hrádek jezdili pravidelně a pobývali zde, zejména pak širší rodinu Harrachů. Letos se projekt Po stopách šlechtických rodů orientoval na Habsburky, a tak došlo k otevření císařských pokojů, protože i hosté z nejvyšších kruhů monarchie tento zámek navštěvovali – například Karel Ludvík, bratr císaře Františka Josefa I. Konkrétně byl vybudován toaletní pokoj, ložnice a komorníkův pokoj.

Do budoucna se připravuje ještě otevření oratoře, která k hostinským pokojům přiléhá. Tomu však budou předcházet stavební úpravy.

Zámek Slatiňany a lovecký pokoj

Ve Slatiňanech byl do prohlídkového okruhu nově zařazen lovecký pokoj obnovený podle historických inventářů a průzkumů. Lovecký pokoj se nachází vedle knihovny a nabízí pohled

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

nejenom na africké a domácí trofeje, ale i na dobové fotografie a další vybavení rodiny Auerspergů.

Podlahy a výmalby na náchodském zámku

V první polovině roku 2024 byly zahájeny restaurátorské průzkumy v reprezentačních interiérech I. patra. Průzkum se nejprve zabýval podlahami. Na základě předchozího bádání se začaly objevovat náznaky, že v 70. letech minulého století, kdy náchodský zámek procházel tzv. vzorovou památkovou obnovou, nedošlo k odstranění historických parket, ale pouze k jejich překrytí. Průzkum tyto domněnky potvrdil – původní parkety se v interiérech nacházejí. Na základě provedeného průzkumu proto od října probíhalo ve dvou místnostech (v císařském pokoji a v malé jídelně) jejich restaurování. Opravené podlahy budou návštěvníkům představeny v nové návštěvnické sezoně 2025. Druhý průzkum se zabýval historickými výmalbami. Bohužel v tomto případě nebyl průzkum příliš úspěšný - většina původních výmalb byla v minulosti s největší pravděpodobností oškrábána. Dochovaly se pouze fragmenty. Na základě této skutečnosti bylo rozhodnuto, že dva interiéry náchodského zámku budou vytapetovány látkovými tapetami, které zdobily zámecké stěny i v minulosti.

Restaurování bronzové sochy koně Thesea

V parku státního zámku Slatiňany se v roce 2024 restaurovala bronzová socha koně Thesea. Socha pochází od významného českého sochaře Bohumila Kafky a sloužila jako vzor pro jezdeckou sochu Jana Žižky v Praze. Zhotovena byla v roce 1935, ale do Slatiňan se dostala až při vzniku hipologického muzea v roce 1951. Od té doby je vystavena nepříznivým vlivům počasí, a tak byla celá její povrchová část značně degradována a zabarvila se do zelena. Během letních měsíců mohli návštěvníci parku sledovat práci restaurátorů na vlastní oči - postupně byl očištěn povrch koně a byla mu navracena jeho původní lesklá černá barva.

Restaurování praporů pro opočenský zámek

Pro zámek Opočno se v roce 2024 restaurovaly tři prapory, které byly značně potrhane. Jak je patrné z přiložené fotografie, z jednoho praporu se zachovala jen horní část a kříž, ale celá spodní část již chyběla. Ve staré evidenci se podařilo dohledat rozměry původního praporu, a tak se dochované zbytky přišily k nové podkladové látce uzpůsobené staré barevnosti i rozměrům.

Správa a péče o mobiliář – inventurní činnost

V roce 2024 se uskutečnily řádné inventury mobiliárního fondu a knihovny na zámku Opočno. Pravidelnou inventurou prošel mobiliární fond na zámcích Lemberk a Frýdlant, v hospitálu

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

Kuks a také knihovni fond na zámku Hrádek u Nechanic. V souvislosti s výměnou kastelána se uskutečnila inventura mobiliárního i knihovního fondu na zámku v Náchodě.

Zajímavosti z roku 2024 (výběr)

Sychrovské obrazy připisované Karlu Javůrkovi byly nově určeny jako dílo významných francouzských malířů ze dvora Ludvíka XIV.

Soubor imaginárních portrétů z mobiliárního fondu zámku Sychrov doposud připisovaný českému malíři Karlu Javůrkovi byl na základě badatelského výzkumu pracovníků zámku určen jako výsledek spolupráce dvou významných francouzských malířů působících na počátku 18. století v Paříži, Gabriela Blancharda a Josepha Parrocela. Soubor je tak o bezmála dvě století starší, než se doposud předpokládalo. Tento významný poznatek byl představen odborné i laické veřejnosti formou přednášek, tiskových zpráv a byl zahrnut do aktualizovaného průvodcovského textu.

Rozšíření nabídky pro návštěvníky se specifickými potřebami na Hrádku u Nechanic a ve Slatiňanech, ocenění zámku Hrádek u Nechanic

Na Hrádku u Nechanic a ve Slatiňanech byly základní prohlídkové trasy přeloženy do českého znakového jazyka a v sezoně 2024 se tak tyto okruhy otevřely i návštěvníkům s poruchou sluchu. Pokladní zámku jsou vybaveni dorozumívacími kartami, návštěvníci si mohou průvodcovský text pomocí QR kódu stáhnout do svých mobilů či tabletů a absolvovat tak klasickou prohlídku zámku.

Zámek Hrádek u Nechanic zvítězil ve veřejném hlasování *Památky pro každého* a kastelán Mgr. Martin Rejman převzal cenu Adolfa Heyduka za bezbariérový základní prohlídkový okruh pod názvem *Lesk a sláva Harrachů*.

Památky bez bariér letos na Kuksu

Národní památkový ústav úzce spolupracuje s Národní radou osob se zdravotním postižením a jedním z výstupů této spolupráce je projekt Památky bez bariér, kdy se vybraná památka otevře ve vybraný termín zdarma předem osloveným klientům NRZP, pro které je běžná návštěva památek složitá, ať již z důvodu organizačních či finančních. V Královéhradeckém kraji byl zvolen hospitál Kuks a prohlídky pro osoby s různými zdravotními handicapami se zde uskutečnily v pondělí 2. září.

Bezděz slavil 760 let od založení hradu

Správa hradu Bezděz nachystala na srpen oslavy k připomenutí 760 let od založení hradu králem Přemyslem Otakarem II., realizována byla také výstava s názvem *Přemysl Otakar II., král, rytíř, zakladatel*, která na 22 výstavních panelech připomněla tuto významnou osobnost - zajímavosti výstavy byly například kopie pohřebních insignií Přemysla Otakara II. či jeho

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

meče. Návštěvníky vítal také nový informační systém, novou podobu dostala i dětská hra *Poklad královny Václava*, dílčími změnami prošla i hradní expozice.

Na Kuksu bylo připomínáno výročí 340 let od narození M. B. Brauna

V rámci výročí 340 let od narození M. B. Brauna a 40 let od otevření lapidária byla v kukském lapidáriu vystavena kopie bozzetta sochy Víry. Jedná se přibližně o 30 cm vysokou sošku, která sloužila jako předloha Braunovým tovaryšům při vytváření známého díla – soch Ctností a Neřestí. Dílo vyrobené z pálené hlíny je jediným dochovaným předstupněm těchto soch a na hospitál ho zapůjčila Národní galerie. Byla také restaurována socha Anděla Gloria v jihozápadní části zahrady.

Zpřístupnění dřevěné verandy na Kunětické hoře

Na Kunětické hoře se pro veřejnost zpřístupnil prostor dřevěné verandy nad kioskem s dětským koutkem, příjemným posezením a venkovní terasou. Veranda byla zpřístupněna o víkendech a státních svátcích za příznivého počasí. Na verandu i terasu si návštěvníci mohli odnášet občerstvení z hradního kiosku; dětský koutek obsahuje hrací kostky, magnetickou tabuli s puzzle s motivem objektu a také stůl se židlemi, které jsou kopií Jurkovičova nábytku.

Nezapomínalo se ani na dětské návštěvníky

Pestrá nabídka dětských okruhů, her v zámeckých zahradách a dalších aktivit pro dětské návštěvníky byla rozšířena o nové pracovní listy na hradě Trosky – ty byly vytvořeny ve dvou variantách – odstupňované dle věku dětí. Na zámku Sychrov si mohli během léta nejenom dětské návštěvníky prohlédnout rekvizity a kostýmy z pohádky Klíč svatého Petra, která se zde natáčela.

Pocta Habsburků na zámku v Zákupech, Litomyšli a na Hrádku u Nechanic

Projekt Národního památkového ústavu Po stopách šlechtických rodů měl pro rok 2024 podtitul Habsburkové – domovem i v Českých zemích. Čtrnáctý ročník představil veřejnosti, jak Habsburkové bydleli v Čechách a na Moravě v 18.–20. století a jak zděděná či zakoupená sídla přizpůsobovali svému vkusu i zálibám. Jedním ze stěžejních objektů projektu byl i **zámek Zákupy** na Českolipsku – kromě již výše uvedeného se zde každou červencovou a srpnovou sobotu konaly večerní kostýmované prohlídky se členy panovnické rodiny Habsburků – prohlídku vedl například arcivévoda František Ferdinand d'Este a jeho manželka Žofie Chotková, nebo korunní princ Rudolf a jeho manželka Štěpánka Belgická. Kromě obnoveného císařského apartmánu **na Hrádku u Nechanic** zde Habsburky připomínali i speciálními prohlídkami *Císaři k službám, sobě ke slávě*. **Na Litomyšli** bylo připomínáno výročí 135 let od

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

návštěvy císaře Františka Josefa I. a tuto návštěvu akcentovalo představení v zámeckém divadle - *Hudba a tanec u dvora Habsburků*.

Zámek Náchod vstoupil do sezony s novým kastelánem a také připomínal významné výročí

K 1. březnu byl novým kastelánem státního zámku Náchod jmenován Mgr. Petr Ťažký, který se v lednu úspěšně účastnil otevřeného výběrového řízení a komisi přesvědčil nejenom díky svým dosavadním pracovním zkušenostem, ale také vizí, kam náchodský komplex směřovat. Zámek vedl do konce února ratibořický kastelán Ivan Češka, který nahradil kastelánku Ing. arch. Ivu Kysilkovou, která pracovní poměr u NPÚ ukončila v listopadu 2023.

Medailonek náchodského kastelána zde: <https://www.npu.cz/cs/ups-sychrov/o-nas/organizacni-struktura>

Hlavním tématem sezony bylo výročí 770 let od první zmínky o Náchodě. Oslavy tohoto významného mezníku nezůstaly opomenuty ani na náchodském zámku - uskutečnila se zde přednáška o divadlech na náchodském zámku s prohlídkou místa, kde se původní divadlo nacházelo. V červenci byly zrealizovány hrané prohlídky představující významné události a postavy z historie náchodského zámku, v srpnu na nádvoří bojovali šermíři. Vrchol oslav byl v červnu – v rámci spolupráce s Městem Náchod jezdil z náchodského náměstí na náchodský zámek vláček. V tento den návštěvníci mohli vidět běžně nepřístupné prostory náchodského zámku, nejmenší návštěvníci mohli zavítat do dílniček. Srpen přinesl již tradiční Hradozámeckou noc. V září na nádvoří zavítali veteráni a konaly se speciální prohlídky s kastelánem, závěr roku patřil již tradičním adventním prohlídkám.

Ediční činnost ÚPS Sychrov v roce 2024

V roce 2024 byly vydány tyto tituly:

Jiroušek, Miloš: Kunětická hora od středověku po současnost. Stručné dějiny Kunětické hory, její záchrana Muzejním spolkem a poslední velká rekonstrukce provedená v letech 2019-2023

S dokončením 2. etapy projektu IROP ITI byla provedena aktualizace a rozšíření publikace „Kunětická hora od středověku po současnost“, která byla vydána v roce 2021. Rozšířeny byly kapitoly zaměřené na historii místa, na rozsáhlou rekonstrukci v první polovině 20. století a jsou zde nově popsány provedené opravy a úpravy celého hradního areálu v rámci projektu IROP ITI (kromě obnovy hradního paláce došlo k úpravě povrchů palácového nádvoří dle archeologických situací, obnově historických omítek jižního křídla, restaurování kamenických prvků. V severním palácovém křídle byla vytvořena dřevěná konstrukce v úrovni prvního patra s navazujícím ochozem ve druhém patře bývalého královského sálu. Projekt řešil také revitalizaci přírodního amfiteátru v podhradí).

Rozměr: 226x297 mm / Počet stran: 84 stran / Vazba: brožovaná vazba V2

ISBN: 978-80-909141-6-2

Cena: 180,-Kč

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ PAMÁTKOVÁ
SPRÁVA NA SYCHROVĚ

Ferrarová Eva, Löw Eva, Ruizová Libuše, Svoboda Milan: Gold and Sugar on the Table of the Nobility, Kynžvart-Krásný Dvůr-Konopiště

ISBN: 978-80-909141-0-0

Tato publikace byla anglickou mutací české verze z roku 2023. Publikace představuje jednotlivé historicky poučené realizace šlechtických banketů, které autoři v posledních pěti letech realizovali v prostředí státních zámků (Konopiště, Krásný Dvůr, Kynžvart). Prezentovány jsou jak autentické a evropsky unikátními zlaté nástolní ozdoby ze šlechtických fondů, tak nově vytvářené rekonstrukce cukrových, respektive tragantových, staveb podle dobové ikonografie, které byly historicky postaveny na roveň nástolním ozdobám zlatým.

Publikace již není k dispozici.

Text byl zpracován na základě podkladů od vedoucích správ objektů a jednotlivých úseků ÚPS Sychrov.

Zpracovala: Mgr. Lucie Bidlasová (bidlasova.lucie@npu.cz)

Ověřil: PhDr. Miloš Kadlec (kadlec.milos@npu.cz)

Webová prezentace: Lucie Bryknarová (bryknarova.lucie@npu.cz)

Sychrov, červenec 2025